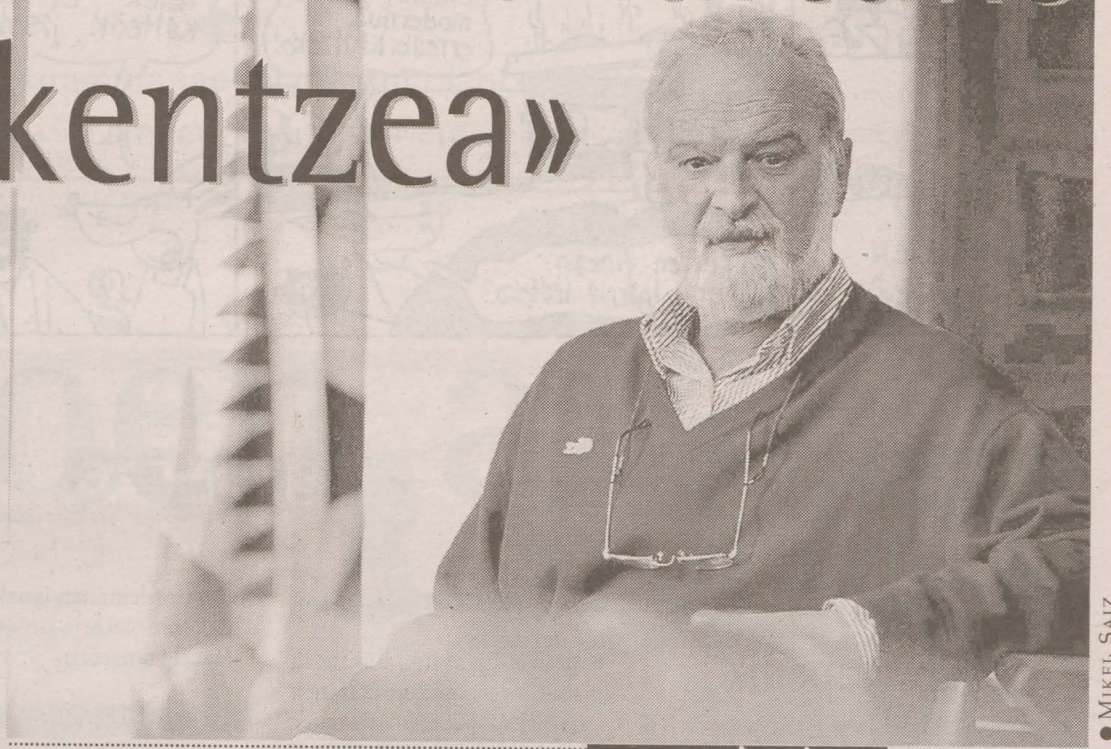

Patxi Oartzabal

Baztango alkatea

«Baztanek ez du onartuko lur zatirik kentzea»

Baztango Balleko Udala aztoratuta dabil, duela hilabete batzuk Zugarramurdiko Udalak Baztangoak diren herri lur batzuen bereganatzea eskatu ziolako Nafarroako Gobernuari. Patxi Oartzabal Baztango alkatearen ustez, afera argia da: Baztango herri lurra esku pribatueta pasatzeko martingala. Alkateak dioenez, hainbat baserri herri lur hori ustiatu dute, eta haietan egindako aprobetxamenduaren ondotik berenganatu egin nahi izan dituzte.

MIKEL SAIZ

s o s l a i a

LANEZ GAINEZKA BADABIL ERE, Balleko Etxeko batzar aretoan hartu gintuen, Elizondon. Ziga margolariak margotutako Guillermo Balda medikuaren erretratua lekuko gurela, irmoki defendatu zuen Balleko herri lurra.

■ **Balleko Batzarra astelehenean bildu eta Zugarramurdik Baztango lur zati bat bere egiteko Nafarroako Gobernuari egin eskaeraren aurka bozkatu zenuten. Nola dago afera?**

Duela lau-bost hilabete Nafarroako Gobernuaren bidez jakin genuen Zugarramurdiko Udalak Baztangoak diren lurak bereganatu nahi zituela. Mugakide gara eta ustez harreman onak ditugu. Eskaera egin zenetik hilabeteak pasatuak ziren, eta haren aurreneko berri Gobernuak eman zigun, ez Zugarramurdiko Udalak. Hori ez zaigu ongi iruditu. Zugarramurdiren eskaerari egindako alegazioak aurkeztu dizkiogu Nafarroako Gobernuari.

■ **Zertan oinarritzen dira alegazio horiek?**

Alegazioetan esaten da lur hori Baztangoa dela eta Baztangoa izaten jarraituko duela arrazoi jakin batzuegatik. Berretzeak bi arrazoiengatik gertatzen dira, Tokian Tokiko Administrazio Legearen arabera. Lehenik eta behin, bi udal horien erdigunea edo hirigunea nahasten denean hirigintzaren garapena dela medio; eta, bigarrenik, behar ekonomikoki handiak gertatuko balira. Uste dugu bi arrazoiok ez direla gertatu eta lur hori Baztangoa dela, beti horrela izan dela eta inork ez duela eskubiderik guri gurea den lur zati bat kentzeko.

■ **Zer gertatzen da Zugarramurdiko erroldan dauden Baztango 58 baserrietako bizilagunekin?**

Baserri horiek Baztango erroldan daude, eta 58 horietatik hemezortzi daude beteak eta batzuk asteburuetan soilik. Baserri horiek beti gozatu dute Baztango herri lurraz. Oinarritzko arazoa da baserri horietako bizilagunek Baztango herri lurak berenak balira bezala erregistratu dituztela. Orduan Nafarroako Gobernuak egingen duen herri lurren txostenaren

zain gaude. Gureak bezala ditugu erregistroan, beti Baztango herri lurak izan direlako. Badira baserri batzuk herri lur hori ustiatu dutenak eta ondotik berentzat hartu nahi izan dituztenak. Nafarroako Gobernuaren herri lurren txostena bukatzen denean esanzen zaie Baztango herri lurak erregistratu dituztela berenak balira bezala. Momentuan lur bereganatzea gertatuko balitz, Zugarramurdiko Udalak ez litzekie herri lur horiek eskatuko. Orduan lur pribatuak izatera pasatuko lirateke inork ez dituelako eskatu. Lur horien inguruan sortu den iskanbilaria aurkitzen diogun argudio bakarra hori da. Dena dela, herri lurrek ez dute preskribatzen, eta uste dugu Baztango Balleari eraso egin zaiola. Gainera, badago 1984ko Espainiako Auzitegi Goreneko epai bat esaten duena lur horiek Baztangoak direla.

■ **Herri lur handia da Zugarramurdik eskatutakoa?**

Baztango luraren %84 herri lurra dela aintzat hartuz, 15 kilometro koadro da gutxi gorabehera Zugarramurdik bereganatu nahi duena.

■ **Baserriotan bizi direnek berretzea eskatu dute argudiatuz bizitza Zugarramurdin egiten dutela, eta zerbitzu asko ere han dituztela.**

1960tik 1998ko azken erroldara arte biztanleriaren erdia baino gehiago galtzen joan da Zugarramurdi. Nafarroan egun gauzak igarotzen ari diren moduan, gu jartzen gaituzte funtzionamendu administratiboaren

Elizondoko albaitaria izandakoaren semea, Patxi Oartzabal Elizondo eta Iruñea artean bizi da. Bideko Ama Birjinaren ospitaleko medikua da, Iruñean, baina Belateko tunela maiz iragaiten du Elizondora joateko; dela udaletxeko arazoek hala eskatzen dutelako, dela herriko lagunekin egoteko. EAko militantea, mendialdeko jende askok bezala uso ehiza du afizio sutsuena, eta urrian harrapaezina da. Berak dioen moduan, «dena itxirik dago», eta ehizatu besterik ez du egiten sasoi horretan.

Baztango Ballea 15 herri osatzen dute: Almandoz, Amaiur, Aniz, Arizkun, Arraioz, Azpilkueta, Berroeta, Elizondo, Elbete, Erratzu, Gartzain, Irurita, Lekaroz, Oronoz eta Ziga. 374 kilometro koadroko eremua duela, Nafarroako udalerri zabalena da. Azken erroldaren arabera, 7.741 biztanle ditu.

Zugarramurdiren eskaera dela eta, Baztango Balleko Udala ez ezik, nafar bat baino gehiago harritu da, orain arte Zugarramurdik muga Iparraldearekin egiten duela uste zutelako askok. Argitalpen askotan hori bera esaten bada ere, Zugarramurdik ez du muga egiten Iparraldearekin, Baztanekin eta Urdazubiren zati txiki batekin baizik. Beraz, Zugarramurdi Baztango lurrek inguratua dago batik bat.

ren eredu gisa. Bestalde, saiatzen ari dira udalerriak batzen, zerbitzuak hobeak direlako. Egun Osasun Zentroa, Oinarritzko Giza Zerbitzua, ikastetxeak Baztanek ematen dizkio Zugarramurdiri. 39 urtetan biztanleria hainbeste jaitsi bada, nola arduratuko da datorkionaz?, galdetzen dut nik. Udaletxe batek nahi duenean ematen du zati bat, baina ez du baimentzen beste batek hori egitea.

■ **Zugarramurdik bereari eusten badio, zer egingen duzue?**

Anexioa eskatuko dugu eta Zugarramurdi sar dadila Baztanen. Ez dugu utziko inork deus kentzen. Horrela hasiko bagina, Gipuzkoak Bortzirak eska litzake, zerbitzu gehienak Irunen ematen zaizkielako.

■ **Hurrengo pausoa zein da?**

Hasiera batean Zugarramurdiko Udalaren zatia zela zioten eta irabazi genuen. Orain alegazioak bidali ditugu, informazio publikora aterako dira, eta Espainiako Estatu Kontseiluak informatu beharko du. Gurea dena defendatzeagatik dirua gatatzen ari da Udala, eta Gobernuari edo Zugarramurdiko Udalarik kontuak eskatuko dizkiegu. Baztanek ez du onartuko lur zatirik kentzea. 374 kilometro koadro ditu Balleak eta 15 edo kendu nahi zaizkio. Une honetan Zugarramurdiko Udalak 5,3 kilometro koadro ditu, eta gure herri lurren bizkar laukoiztu egingen luke berea. Arrazoizkoena, zerbait arrazoizko baldin, badago aferan, 5 kilometro horiek Baztanen sartzea litzateke.

→ Irene Arrizurieta